

V tento deň, piatu nedeľu po Pasche, oslavujeme sviatok Samaritánky, pretože vtedy Kristus sa zjavil ako Mesiáš, čo znamená Kristus (alebo Pomazaný). Stalo sa to v prostrednom týždni Päťdesiatnice. A ako v predchádzajúcu nedeľu vykonal zázrak v nádrži, tak teraz nad Jakubovou studňou, hovoril Kristus so ženou. Túto studňu sám Jakub kúpil a daroval svojmu synovi Jozefovi. Pán prichádza do mesta Sychar a unavený z cesty si tu sadá o dvanástej hodine dňa. Nejaká žena prichádza z mesta, aby načerpala vodu a keď učenici odišli nakúpiť niečo na jedenie, Ježiš si pýta vodu. Ona, poznajúc ho podľa prízvuku a odevu, jeho prosbu neprijíma. On ju vedie a do srdca jej prináša duchovnú vodu, ktorá sa ukazuje čistejšia a hojnejšia, podobajúca sa duchu a večnému ohňu. Žena mu povedala, že nemôže mať takú vodu, lebo nemá vedro a aj studňa je hlboká. Potom preniesla slovo aj na praotca Jakuba, ktorý vykopal túto studňu, aby z nej pil on aj jeho ovce, predložiac tu bohatý prameň a nevyhnutnú studňu. Kristus sa ale nerobil väčším ako Jakub, aby nevyľakal ženu, ale hovoril o vod, z ktorej keď bude piť, nikdy nebude žízniť. Žena si poprosila takej vody, on jej povedal, aby priviedla svojho muža. Ona odpovedala, že nemá muža. On, vediac všetko, povedal: "Správne si povedala, lebo si mala päť mužov a ten, ktorého máš teraz, šiesteho, nie je tvoj muž. Niektorí považujú piatich mužov za päť kníh Mojžišových, ktoré prijali Samaritáni a šiesteho Kristove slová, ktoré ešte neboli (povedané), pretože nebola vyliata milosť (Svätého Ducha). Iní päť zákonov daných Bohom: v raji, po vyhnaní, Noemu, Abrahámovi a Mojžišovi. Šiesty evanjelium, ktoré ešte nemala. Hovoria tiež, že aj podľa piatich zmyslov. Žena mu odpovedala, nazvúc ho prorokom.

Potom sa ho spýtala na vrch, na ktorom sa treba klaňať, či na vrchu Gerazim alebo v Jeruzale. Samaritáni si mysleli, že Boh nemôže byť všadeprítomný, ale prebýva iba tam, kde sa mu klaňajú, ako sa zjavil na vrchu Gerazim, keď tam dal svoje požehnanie. Alebo keďže tam Abrahám postavil prvý oltár Bohu, ako znova hovoria Židia, v Jeruzaleme sa treba klaňať jedinému Bohu. Preto sa tam odvtedy zhromažďujú vo sviatok. Ježiš odpovedal, že spása sveta je zo Židov a Boh je duch, a tí, čo sa mu klaňajú, sa nemajú klaňať obetami, ale v duchu a pravde, lebo jediného Boha poznajú jedine vo Svätom Duchu a Synovi, lebo On je pravda. Žena znova povedala: "Z písma viem, že príde Mesiáš zvaný Kristus." Ježiš odpovedal: "To som ja, čo sa rozprávam s tebou." Samaritáni vedeli o Mesiášovi z Mojžišových kníh, osobitne stadiaľ: "Proroka vám vzbudí Pán váš Boh, z vašich bratov."

Keď sa rozhovor končil, prišli učeníci a divili sa, že sa rozpráva so ženou a prosili ho, aby jedol, lebo bol unavený a bolo horúco. Ale on hovoril o večnom pokrme, ktorý zjaví spásu ľuďom a pošle ich ťať, na čom nepracovali.

Keď žena prišla do mesta a povedala všetko o sebe, čo jej Ježiš povedal, všetci sa divili a uveriac prišli ku Kristovi a prosili ho, aby zostal u nich a uprosili ho na dva dni. A urobil tam ešte množstvo zázrakov, o ktorých sa nepíše v evanjeliu. Toto je Samaritánka, ktorá dostala od Krista meno Fotínia a bola ovenčená vencom mučeníctva pri cisárovi Nerovi.

Na príhovor tvojej mučenice Fotínie, Kriste, Bože náš, zmiluj sa nad nami. Amen.

Synaxár